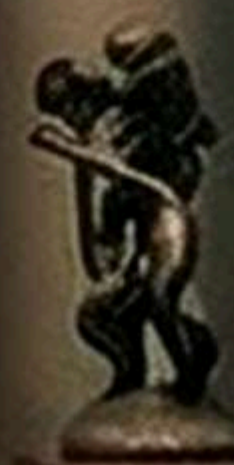

ARTUR CATALÀ

ICONA, ATMOSFERA I SUPERFÍCIE
COM A TENSIÓ SOSTINGUDA

UN ASSAIG CURATORIAL D'ANTONIO SÁNCHEZ CASTRO
Director de 1819 Art Gallery

ARTUR CATALÀ: ICONA, ATMOSFERA I SUPERFÍCIE COM A TENSIÓ SOSTINGUDA.

Curador: Antonio Sánchez Castro

ÍNDEX

Tesi del conjunt: la imatge reconeixible com a centre de gravetat

Composició i jerarquia: frontalitat, ancoratge i expansió

Règim cromàtic: saturació dirigida i temperatura en tensió

Llum i volum: figuració com a presència material

Arquitectura de la superfície: estrats, ritmes i umbrals de nitidesa

Genealogies pertinents: gest, camp cromàtic i figura en l'era de l'atenció

Problemes visuals d'època: llegibilitat, soroll i persistència de la figuració

Epíleg

Manifest de l'artista

Contacte

Tesi del conjunt: la imatge reconeixible com a centre de gravetat

El conjunt d'Artur Català s'afirma des d'una figuració contundent, entesa com a presència icònica i no com a relat. La sèrie instal·la al centre del camp una forma reconeixible, compacta i frontal, la llegibilitat de la qual organitza l'experiència des del primer cop d'ull. Aquesta figuració no es presenta com a il·lustració ni com a escena, sinó com un volum visual capaç de sostenir-se davant d'un entorn pictòric en ebullició. La relació entre ambdós àmbits estableix el tret decisiu del conjunt: la imatge figurativa es consolida mentre l'espai circumdant es comporta com un sistema de forces que la travessen, la rosen i la reconfiguren. En lloc d'optar per la pura estabilitat de la icona o per la dissolució en el gest, Català fa conviure ambdues condicions i les converteix en estructura.

La figuració apareix construïda a partir d'un modelatge que concentra densitat, gradació tonal i control de contorn. L'entorn s'articula mitjançant grans trajectòries cromàtiques i registres de dispersió que introdueixen velocitat i vibració. Aquesta convivència produeix una lectura doble: d'una banda, una figura que manté la seva coherència; de l'altra, un camp que s'expandeix, salpica, es condensa i torna a obrir-se. La sèrie opera així com una negociació visible entre allò estable i allò turbulent. L'aposta és clara: sostenir una imatge reconeixible en un règim contemporani de saturació visual, on la mirada és atreta per l'impacte però es queda per la complexitat material i per la precisió amb què es distribueix l'energia en tota la superfície.

Composició i jerarquia: frontalitat, ancoratge i expansió

L'organització compositiva del conjunt es construeix sobre un ancoratge central que fixa l'escala i ordena la circulació de la mirada. La frontalitat domina, però no condueix a la rigidesa. Al contrari, la sèrie empra aquesta frontalitat com a palanca per intensificar el moviment de l'entorn. La massa figurativa central s'imposa pel seu pes òptic, per la seva densitat de valors i per una nitidesa que concentra informació. A partir d'aquest nucli, la imatge s'obre en successives zones de pressió i descàrrega: camps més lleugers, transicions àmplies i zones d'impacte que dispersen el foc sense perdre'l.

En la relació amb els marges es percep una estratègia d'expansió. Les direccions dominants no es queden confinades al centre: travessen el pla i activen el límit del camp com una membrana. El marge deixa de funcionar com a marc passiu i es converteix en lloc de continuïtat; la composició suggereix que el flux cromàtic i l'energia del gest prossegueixen més enllà de l'enquadrament. Aquesta condició expansiva és fonamental per comprendre la figuració de Català: el centre no clou, sosté. La figura roman reconeixible precisament perquè s'insereix en un camp que la tensa, i aquesta tensió en reforça l'autoritat visual.

El conjunt mostra també una administració eficaç de masses i buits relatius. Zones de menor densitat actuen com a respiracions que permeten que les àrees d'alta càrrega mantinguin la intensitat sense saturar la percepció. La sèrie funciona com un sistema d'equilibris: la concentració central no aixafa la resta, l'entorn no dissol la icona. La jerarquia es manté amb claredat, però la pintura evita qualsevol sensació d'estabilitat tancada. La composició, en suma, converteix la figuració en un foc resistent i converteix el camp en un motor de moviment.

Règim cromàtic: saturació dirigida i temperatura en tensió

El color en aquest conjunt opera com a energia organitzada. La paleta es mou entre dos pols: fons de temperatura més freda, oberts i modulats, i accents de saturació alta que irrompen com a vectors. Els tons freds estableixen una cambra d'aire que amplifica el contrast i permet que les intensitats es llegueixin com a esdeveniments. Sobre aquest suport, Català introdueix bandes i trajectòries de color càlid o elèctric que generen pressió, acceleració i direcció. El cromatisme no funciona com a ornament, sinó com a arquitectura del ritme: intensifica certes zones, guia la mirada, crea pauses i reprèn el moviment.

La figuració central es beneficia d'aquest règim cromàtic: es distingeix pel seu control tonal i per un modelatge que integra variacions de llum i ombra amb coherència. Alhora, els accents cromàtics de l'entorn actuen com a tensors que posen a prova l'estabilitat del centre. El color pot rosar la figura, travessar la seva proximitat o situar-se com a camp de xoc al seu voltant. Aquesta relació genera una sensació de contemporaneïtat immediata: la imatge reconeixible conviu amb un ambient cromàtic que evoca velocitat, excés i pressió, sense perdre precisió ni caure en una saturació indiscriminada.

El conjunt destaca també per l'ús de refredaments estratègics. Zones de to més apagat, grisenc o mineral esmorteixen l'impacte, sostenen una respiració visual i permeten que la saturació no es converteixi en un efecte únic. Aquesta alternança d'intensitat i contenció produeix una temporalitat de lectura: primer apareix el cop cromàtic, després emergeix la complexitat de capes i transicions. La pintura manté així una eficàcia immediata i una densitat sostinguda, dues qualitats que es reforcen mútuament.

Llum i volum: figuració com a presència material

La figuració en aquest conjunt es defineix per la manera en què la llum organitza el volum. Català treballa una il·luminació que no es limita a descriure, sinó que construeix presència. La gradació tonal, la distribució del contrast i la nitidesa selectiva produeixen una sensació de relleu que situa el centre com un cos visual consistent. Aquesta presència no depèn de l'anècdota ni de la descripció puntual, sinó d'una economia de valors capaç de sostenir la forma reconeixible a distància i d'oferir matisos en la proximitat.

La llum no és uniforme: es comporta com un règim d'intensitats que es desplacen per la superfície. Hi ha zones on la brillantor apareix com a capa activa i d'altres on la pintura absorbeix la llum, generant mats profunds. Aquesta alternança contribueix a una lectura tàctil, gairebé física, que reforça el caràcter figuratiu del conjunt. La figura s'entén com una entitat amb pes òptic, mentre l'entorn es comporta com a atmosfera en moviment. La sèrie articula, per tant, un diàleg entre presència i ambient: el volum s'afirma i el camp vibra.

Aquest plantejament situa el conjunt en una línia històrica precisa. La figuració moderna que assumeix l'autonomia del quadre i, alhora, manté una imatge reconeixible troba aquí una actualització basada en el contrast entre icona i turbulència. La referència no es resol en cita, sinó en conseqüència visual: la pintura reivindica el poder de la figura com a forma de condensació, alhora que incorpora un entorn d'energia i soroll propi de la sensibilitat contemporània.

Arquitectura de la superfície: estrats, ritmes i umbrals de nitidesa

La superfície en el conjunt de Català s'organitza com un territori estratificat on conviuen densitats compactes i dispersions atmosfèriques. Es percep una lògica de capes: zones que actuen com a base oberta i d'altres que se situen per davant, amb major càrrega i presència. Aquesta estratificació construeix profunditat sense recórrer a una perspectiva tradicional; la distància apareix per superposició, per variacions de nitidesa i pel mode en què la brillantor i el mat s'alternen. La pintura administra umbrals de llegibilitat: àrees d'alta definició conviuen amb transicions suaus, granulació i pulverització cromàtica que dilaten l'espai.

El ritme de la superfície es compon de continuïtat i interrupció. Grans trajectòries de color generen un moviment sostingut, mentre registres d'impacte introdueixen puntuacions que tallen, acceleren o redistribueixen l'energia. Aquestes puntuacions no actuen com a accident decoratiu, sinó com a estructura rítmica. La repetició de certes direccions i l'alternança de mides de taca construeixen una cadència que guia la mirada per tot el camp. El centre figuratiu es beneficia d'aquest sistema: la seva estabilitat es reforça per contrast amb la vibració de l'entorn, i l'entorn guanya sentit per la seva relació amb l'ancoratge central.

La sèrie mostra també una relació activa amb el marge. L'energia de la superfície s'aproxima al límit, el creua visualment i el converteix en continuïtat. La sensació global és expansiva: la imatge es sosté al centre, però la superfície suggereix un camp major que l'enquadrament retalla. En aquesta arquitectura, el detall mai s'independitza del conjunt. La superfície treballa com un organisme: cada densitat, cada transició, cada zona de brillantor contribueix a una unitat dinàmica.

Genealogies pertinents: gest, camp cromàtic i figura en l'era de l'atenció

El conjunt se situa en una cruïlla històrica on la figuració es mesura amb el gest i amb el camp cromàtic. La primera genealogia es relaciona amb l'acció pictòrica del segle XX, on l'impacte i la dispersió es converteixen en escriptura material. Aquí ressona la idea d'un espai pictòric activat per salpicadures i ritmes de superfície, amb un antecedent evident en Jackson Pollock, no com a model formal, sinó com a comprensió del quadre com a camp total d'energia. Català integra aquesta energia en un marc on la figura manté la centralitat, i aquesta combinació produeix una tensió específica: el camp actua, la figura roman.

La segona referència procedeix de l'expansió cromàtica i de la pintura entesa com a atmosfera, amb ecos de Helen Frankenthaler en el mode de construir profunditat per capes de color i transicions. En Català, aquesta atmosfera no substitueix la forma reconeixible; la envolta i la intensifica. El color crea espai, però no neutralitza la figuració. La tercera referència es pot situar en un territori on la figura es transforma en icona contemporània, amb una claredat frontal i una contundència visual que recorda la capacitat de condensació de Francis Bacon, entesa com a presència central sotmesa a un camp de pressió pictòrica. La conseqüència interpretativa és directa: la figuració es converteix en un punt de condensació afectat per forces visibles, sense necessitat de convertir la pintura en relat.

Aquestes genealogies connecten amb un eix contemporani clar: l'era de l'atenció i la competència entre imatges. El conjunt assumeix l'impacte com a condició de lectura actual, però el tradueix a termes pictòrics exigents. La imatge reconeixible captura, la superfície sosté. El quadre no s'esgota en un cop visual; desplega una materialitat que prolonga l'experiència, regula el temps de lectura i converteix la mirada en un recorregut.

Problemes visuals d'època: llegibilitat, soroll i persistència de la figuració

El conjunt activa una pregunta central: com es manté una imatge figurativa en un entorn de soroll visual sense renunciar a la complexitat material. Català formula aquest problema a través de decisions visibles. La llegibilitat del centre es sosté per control tonal, per densitat i per una coherència de volum que permet reconèixer la forma sense dependre de detalls. El soroll de l'entorn es manifesta com a vibració cromàtica, granulació, impactes i direccions múltiples. La sèrie converteix aquesta fricció en estructura. La figura no s'aïlla; conviu amb el camp. El camp no anul·la; tensa.

Aquesta manera de plantejar la figuració produeix una lectura contemporània sense necessitat de discursos externs. La pintura treballa amb els mateixos mecanismes que organitzen la percepció en la vida actual: foc, interrupció, excés, deriva. La diferència és que aquí aquests mecanismes es converteixen en decisions plàstiques controlades. La sèrie proposa una persistència de la figuració basada en la seva capacitat de condensació: la figura actua com a nucli que ordena i permet la complexitat al seu voltant. En lloc de triar entre imatge i matèria, Català les fa inseparables. La figuració es reconeix, però es reconeix en pintura, com a superfície, com a capa, com a llum modulada, com a contrast repartit.

El conjunt també planteja una noció de temps. Hi ha un temps ràpid, associat al cop cromàtic i a la frontalitat de la icona. I hi ha un temps lent, associat a la lectura d'estrats, a les variacions de brillantor, a les transicions que apareixen en apropar-se. Aquesta temporalitat doble respon a una condició d'època: la necessitat de captar l'atenció i la necessitat de sostenir-la. La sèrie converteix aquesta condició en forma, sense concessions, des de l'autoritat de l'ofici i des d'una visió clara de la pintura com a camp actiu.

Epíleg

El conjunt d'Artur Català afirma una figuració central de caràcter icònic i la situa en un camp pictòric de forces on l'energia es distribueix per direccions cromàtiques i per ritmes d'impacte. La composició sosté un ancoratge frontal que ordena la lectura i, alhora, obre l'espai cap als marges, convertint l'enquadrament en continuïtat. El règim cromàtic alterna saturacions incisives amb refredaments que regulen la intensitat i garanteixen respiració, mentre la llum construeix volum i presència mitjançant gradacions i contrastos mesurats. L'arquitectura de la superfície organitza profunditat per estrats, variacions de nitidesa i alternança de brillantor i mat, fent conviure densitat compacta i dispersió atmosfèrica. En aquesta fricció entre imatge reconeixible i vibració del camp, la sèrie formula un problema contemporani de llegibilitat i persistència: la figura es manté ferma perquè la pintura converteix la tensió en estructura.

Manifest de l'artista

La meva pràctica artística s'afirma en la representació d'animals en perill d'extinció com a presències icòniques, fràgils i persistents. No m'interessa la narració literal, sinó la construcció d'una imatge que condensi la tensió entre l'existència i l'esvaïment. Les pinzellades, els esquitxos i les zones de dissolució actuen com a metàfora d'un entorn que pressiona la figura, situant l'animal com a símbol de resistència.

Aquesta necessitat visual neix del meu bagatge com a fotògraf, on domino amb rigor la llum, la composició i la narrativa visual. Igual que en la mirada de Sebastião Salgado, el meu treball busca captar la dignitat i la bellesa enmig de la decadència de l'entorn. Trasllado aquest rigor al llenç mitjançant una jerarquia del detall que dirigeix la mirada cap a l'essència de la figura: una forma icònica que s'afirma mentre es fragmenta, envoltada de pinzellades amples i esquitxos enèrgics. És aquí on persegueixo l'«instant decisiu» de Cartier-Bresson: el moment exacte en què la matèria batega entre l'existència i l'oblit.

La meva mirada neix d'un vincle intens amb la natura des de la infància, estroncat pel record d'un gran incendi forestal que va deixar en mi una empremta inesborrable de fragilitat. Aquest episodi, unit a vivències personals que m'exigeixen una paciència i una delicadesa extremes, ha forjat la meva capacitat d'observació cap a tot allò que lluita per romandre.

En l'obstinació silenciosa per viure que m'envolta, reconec la mateixa dignitat i fúria que trobo en la mirada dels animals que pinto. Entenc cada obra com una meditació sobre la vida i un espai d'exploració emocional que em converteix en un cronista de la resiliència. El meu art és un acte de força que busca connectar l'espectador amb allò que és essencial, vulnerable i, malgrat tot, persistent.

ARTUR ATALÀ

ARTUR CATALÀ

Artista Visual

Telèfon:
(+34) 650 281 954

Correu Electrònic:
info@arturcatala.com

Instagram:
@arturcatala

Pàgina Web:
www.arturcatala.com

